

Novi natječajni rok za program "Uspostavni istraživački projekti"

U pripremi natječaja slušali smo glas uspješnih voditelja uspostavnih istraživačkih projekata i u njega ugradili neke njihove prijedloge

Nedavno obilježavanje petnaeste godišnjice osnivanja Hrvatske zaklade za znanost bila je prilika za osvrt na postignuća. Činjenica da se sada financira 620 projekata u koje je aktivno uključeno oko 3.000 znanstvenika, da se financira 309 doktoranada i 27 poslijedoktoranada svjedoči o dinamičnosti znanstvene scene koju financira Zaklada u vrijednosti od preko 150 milijuna kuna. Posebna pažnja usmjerena je na stvaranje poticajnog okruženja za uspostavljanje samostalne znanstvene karijere najperspektivnijih mladih istraživača u svim znanstvenim područjima tijekom ključnog razdoblja od nekoliko godina nakon stjecanja doktorata. To je jedan od mehanizama za zadržavanje i privlačenje najperspektivnijih mladih znanstvenika u Hrvatsku. Kao što je poznato, prema podacima UNESCO-a, naša je zemlja vrlo nisko na listi privlačnosti za takve mlade ljude. Upravo smo zbog toga u sadašnji natječaj "Uspostavni istraživački projekti" ugradili novosti koje će, vjerujemo, pridonijeti privlačnosti da se mladi istraživači upuste u natjecanje za ovakvu priliku. Prije svega, razdoblje za realizaciju takvog projekta je 5 godina, povećana su sredstva za financiranje što omogućuje da se na projektu zaposli doktorand i/ili poslijedoktorand, stavljen je naglasak na stvaranje istraživačke grupe koja će imati kapacitet za otvaranje novih istraživačkih tema,

očekuje se da ustanova na kojoj se provodi projekt prepozna svoj dugoročni interes u radu takve grupe i jasno ju podrži. Osim toga, voditelji ovih projekata moći će se natjecati i na budućem natječaju za mentore doktoranada. U pripremi ovog natječaja slušali smo glas sadašnjih uspješnih voditelja uspostavnih istraživačkih projekata i u njega ugradili neke njihove prijedloge. Zbog svega navedenog očekujemo da će postignuća ovako definiranih projekata i iskustvo vođenja istraživačke grupe dodatno osposobiti naše mlade znanstvenike da se uspješno natječu za međunarodne izvore financiranja za svoj budući rad.

prof. dr. sc. Dean Ajduković
zamjenik predsjednika Upravnog odbora

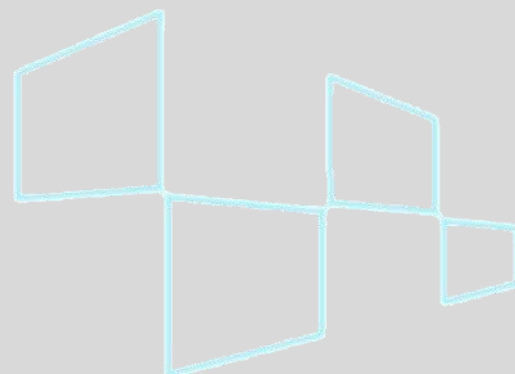
U ovome broju:

Vijesti

Znanstveni kolokviji / 10 projekata o zaštiti okoliša	2
Svečanost 15. obljetnice Zaklade / "Moja prva suradnja" UKF-a	3

O radu Zaklade

Istraživački projekti 2016. / Vrednovanje doktoranada	4
Uspostavni istraživački projekti 2016.	5

Znanstveni kolokviji

Ciklus predavanja voditelja projekta Zaklade u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti

U ožujku je započeo ciklus znanstvenih predavanja pod nazivom „Kolokvij Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Hrvatske zaklade za znanost“ na kojima će se predstaviti istaknuti hrvatski znanstvenici. Cilj je kolokvija široj znanstvenoj zajednici i svima zainteresiranima približiti zanimljive znanstvene teme te predstaviti najnovije rezultate projekata koje financira Hrvatska zaklada za znanost.

Prvi kolokvij održao je akademik Mladen Obad Šćitaroci na temu "Unaprjeđenje kulturnog naslijeđa u kontekstu urbanizma naslijeđa". Istaknuo je kako Hrvatska baštini 25 stoljeća urbane kulture, a svega mali dio kulturnoga naslijeđa zbrinut je i očuvan za buduće naraštaje, stoga u sklopu znanstvenog projekta „Urbanizam naslijeđa - Urbanistički i prostorni modeli za oživljavanje i unaprjeđenje kulturnoga naslijeđa“ (Heritage Urbanism – HERU) želi odgovoriti na pitanje koji su učinkoviti modeli koji će zaustaviti nestajanje naslijeđa, pomoći u njegovu oživljavanju i unaprjeđenju te omogućiti opstanak i život naslijeđa. Drugi kolokvij održao je izv. prof. dr. sc. Mile Šikić, voditelj uspostavnog istraživačkog projekta „Algoritmi za analizu slijeda genoma“, na temu

Akademik Mladen Obad Šćitaroci, Urbanizam naslijeđa - Urbanistički i prostorni modeli za oživljavanje i unaprjeđenje kulturnoga naslijeđa

„Metode sekvenciranja u preciznoj medicini“. Naglasio je da je precizna medicina nova paradigma u kojoj su medicinske odluke, prakse i produkti prilagođeni pojedinom pacijentu, a vrlo važnu komponentu predstavljaju metode sekvenciranja koje su značajno napredovale u posljednjih dvadeset godina. U predavanju su predstavljene najnovije tehnologije za sekvenciranje te mogućnosti i izazovi koje te tehnologije postavljaju s posebnim osvrtom na računalne metode za analizu sekvenciranih podataka.

Svečano potpisivanje ugovora za "Program poticanja istraživačkih i razvojnih aktivnosti u području klimatskih promjena"

Vlada Republike Hrvatske donijela je odluku o raspisivanju "Programa poticanja istraživačkih i razvojnih aktivnosti u području klimatskih promjena" za razdoblje od 2015. do 2016. godine. Sredstva za provedbu ovoga programa u iznosu od 17 milijuna kuna osigurava Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost, a program implementira Hrvatska zaklada za znanost.

Svečanim potpisivanjem ugovora o financiranju deset istraživačkih projekata koje je održano 21. ožujka 2017. godine u prostorijama Ministarstva znanosti i obrazovanja završen je selekcijski dio „Programa poticanja istraživačkih i razvojnih aktivnosti u području klimatskih promjena“, vrijednoga 17 milijuna kuna. Riječ je o prvom programu te vrste u Hrvatskoj, a pokrenut je na inicijativu Ministarstva zaštite okoliša i energetike u suradnji s Ministarstvom znanosti i obrazovanja, Hrvatskom zakladom za znanost i Fondom za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost. Na natječaj se prijavilo 37 projektnih prijedloga. Deset projekata, koji su najbolje ocijenjeni na ovome natječaju, financirat će se u pojedinačnom iznosu do 2 milijuna kuna i u trajanju do dvije godine. Projekti će doprinijeti znanjima o mogućnostima prilagodbe klimatskim promjenama u poljoprivrednom sektoru i mogućnostima smanjenja emisije

stakleničkih plinova kroz obnovljive izvore energije i razvojem zelenih tehnologija.

Dr. sc. Milan Pernek, Defolijatori kao invazivni šumski štetnici u uvjetima klimatskih promjena

Proslava 15. obljetnice Hrvatske zaklade za znanost

O doprinosu Zaklade sustavu znanosti i visokog obrazovanja u posljednjih 15 godina najbolje govori podatak o više od 900 financiranih projekata u vrijednosti od oko 320 milijuna kuna.

Hrvatska zaklada za znanost 23. studenog 2016. godine u Preporodnoj dvorani Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu svečano je obilježila 15. godišnjicu svoga osnutka.

Na obilježavanju obljetnice govorili su izaslanik premijera Andreja Plenkovića i zamjenik ministra znanosti, obrazovanja i sporta mr. sc. Hrvoje Šlezak, predsjednik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti akademik

Akademik Dario Vretenar, predsjednik Upravnog odbora

Zvonko Kusić, te predsjednik Upravnog odbora Zaklade akademik Dario Vretenar, a prezentacije znanstvenih projekata održali su akademik Mirko Orlić (Klima jadranske regije u njenom globalnom kontekstu), prof. dr. sc. Tihana Lenac Roviš (Molekularni mehanizmi imunološkog djelovanja PVR(CD155) u virusnoj i tumorskoj patogenezi),

prof. dr. sc. Bojan Jerbić (Novi koncept primijenjene kognitivne robotike u kliničkoj neuroznanosti) i **prof. dr. sc. Mario Šlaus (Utjecaj endemskog ratovanja na zdravlje kasnosrednjovjekovnih i ranonovovjekovnih populacija Hrvatske)**. Akademik Dario Vretenar prisutnima se obratio s predavanjem na temu Uključivanje hrvatske znanstvene zajednice u europski istraživački prostor.

Predsjednici Upravnog odbora Zaklade u ranijim mandatima, prof. dr. sc. Pero Lučin i akademik Ivica Kostović s članom UO, prof. dr. sc. Stipanom Jonjićem

U tijeku postupak vrednovanja potpore "Moja prva suradnja" Fonda "Jedinstvo uz pomoć znanja"

Cilj je natječaja zaključenog u ožujku omogućavanje suradnje znanstvenika iz akademskog i gospodarskog sektora s iskusnim stručnjacima u dijaspori

Fond "Jedinstvo uz pomoć znanja" 23. prosinca 2016. godine otvorio je natječaj za potporu "Moja prva suradnja" u sklopu Programa znanstvene suradnje koji je bio otvoren do 8. ožujka 2017. godine. Cilj je potpore "Moja prva suradnja" omogućiti znanstvenicima na poslijedoktorskoj razini iz akademskog i gospodarskog sektora da razvijaju svoj inovacijski potencijal kroz vođenje znanstvenih i tehnoloških projekata u suradnji s iskusnim znanstvenicima ili stručnjacima iz dijaspore, te povećaju svoje profesionalno iskustvo i ubrzaju karijeru u znanosti ili istraživanju i razvoju u gospodarstvu.

Na natječaj su pristigle 43 prijave, od čega 16 iz područja prirodnih znanosti, 10 iz područja tehničkih znanosti, 9 iz područja biomedicine, 5 iz područja biotehničkih znanosti, 1 iz područja društvenih znanosti, 1 iz područja humanističkih znanosti i 1 iz interdisciplinarnog područja znanosti.

Završena je administrativna provjera te je započet postupak izbora vrednovatelja projektnih prijedloga.

**JEDINSTVOUZ
POMOCZANANJA**

Rezultati natječaja za program "Istraživački projekti" (natječajni rok iz 2016. godine)

Istraživačkim projektima financiraju se temeljna istraživanja koja stvaraju novo i unapređuju postojeće znanje o određenome području i primijenjena istraživanja koja se provode s jasnim tehnološkim, gospodarskim ili društvenim ciljevima

Na natječaj za program "Istraživački projekti" koji je raspisan u svibnju u 2016. godini zaprimljene su 336 projektne prijave. Najveći broj prijava pristigao je iz područja prirodnih znanosti, njih 87 (26%), slijedi područje biomedicine i zdravstva s 84 prijave (25%), humanističke znanosti s 52 (15%), tehničke znanosti s 44 (13%), društvene znanosti s 40 (12%) prijava, dok je najmanji broj projektnih prijava zaprimljen iz područja biotehničkih znanosti, njih 29 (9%). Svih je 336 projektnih prijedloga zadovoljilo administrativnu provjeru te su upućeni u postupak vrednovanja.

Postupak vrednovanja projektnih prijedloga Zaklade temelji se na radu panela za vrednovanje i međunarodnih recenzenata. Članovi panela biraju se iz redova istaknutih znanstvenika s međunarodno priznatim dostignućima, a imenuje ih Upravni odbor temeljem javnog poziva. U 2016. godini osnovana su 23 panela za vrednovanje koja ukupno broje 146 članova s mandatom od tri godine. Međunarodna recenzija odnosno istorazinsko vrednovanje započelo je u lipnju 2016. godine.

Nakon završetka postupka istorazinskog vrednovanja za projektne prijedloge za koje su pristigle dvije pozitivne recenzije paneli za vrednovanje proveli su završno vrednovanje koje podrazumijeva razmatra-

nje pristiglih recenzija i etičkih pitanja te vrednovanje financijskih i radnih planova projektnih prijedloga. Nakon završnog vrednovanja izrađene su rang-liste projektnih prijedloga koji se predlažu za financiranje.

Prema analizama Odjela za znanstvene projekte i programe odnos prijavljenih projektnih prijedloga i financiranih projekata u gotovo svim znanstvenim područjima približno je jednak te je prolaznost na ovom natječajnom roku su prijave iz društvenog područja, gdje je za financiranje prihvaćeno 9 projekata od 40 projektnih prijedloga. Broj prijava na natječaj po ustanovama prati trend ranijih natječajnih rokova te najviše prijava ponovno dolazi sa Sveučilišta u Zagrebu, slijedi Institut "Ruđer Bošković", zatim javni instituti, ostala sveučilišta i znanstvene organizacije.

Rezultati vrednovanja prve generacije doktoranada

Izvešća o radu doktoranada i rezultati vrednovanja pokazali su da su doktorandi u prvih 18 mjeseci rada ostvarili istaknute rezultate

Nadzor i vrednovanje rada doktoranada provodi se putem izvješća koja se podnose nakon 18 mjeseci rada doktoranda, potom nakon 36 mjeseci te po isteku projekta. Izvješća ocjenjuju nezavisni stručnjaci, a na temelju njihove ocjene i preporuke Upravni odbor donosi odluku o prihvaćanju izvješća i nastavku financiranja. U 2016. godini Zaklada je provela vrednovanje prvih izvješća o radu prve generacije doktoranada koji su zaposleni temeljem natječaja iz 2014. godine. Podnesena su izvješća za 165 od ukupno 173 doktoranda. Sva su pozitivno ocijenjena te je svim doktorandima odobren nastavak financiranja. Izvješća o radu preostalih doktoranada bit će podnesena i ocijenjena tijekom 2017. godine. Većina doktorana-

da, njih 52,7 %, ocijenjena je najvišom ocjenom A, njih 41,2% ocijenjeno je ocjenom B, dok ih je svega 6,1% dobilo ocjenu C.

Izvješća o radu doktoranada i rezultati vrednovanja pokazali su da su doktorandi u prvih 18 mjeseci rada ostvarili istaknute rezultate. Ukupno su održali 564 izlaganja na znanstvenim i stručnim skupovima te objavili 198 publikacija, od čega je na 48 radova doktorand prvi autor, a u 33 rada i jedini autor. U časopisima s faktorom odjeka (IF) većim od 3 objavljena su 23 rada, 7 radova objavljeno je u časopisima s faktorom odjeka (IF) većim od 5, a 5 radova u časopisima s faktorom odjeka većim od 7.

Uspostavni istraživački projekti

Programu “Uspostavni istraživački projekti” cilj je osnivanje novih istraživačkih grupa mladih znanstvenika kako bi se ubrzala uspostava samostalnih istraživačkih karijera nakon stjecanja doktorata

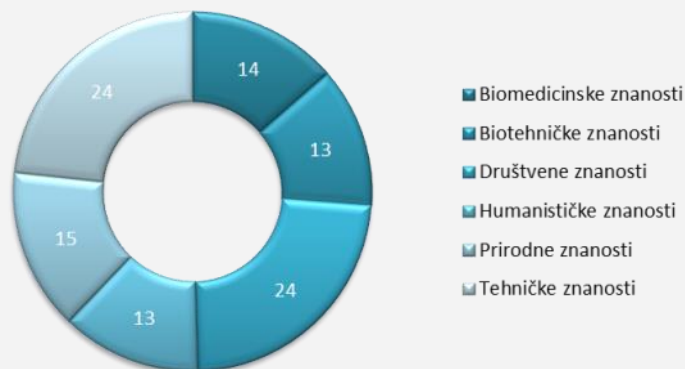
Uspostavni istraživački projekti program je koji je prvi put raspisan 2008. godine pod nazivom “Uspostavne potpore”, a do danas je u okviru tog programa financirano 117 projekata. Njih 103 još se provodi. Kako je ključni cilj ovoga natječaja osamostaljivanje mladih perspektivnih znanstvenika i stvaranje novih istraživačkih grupa i laboratorija pod njihovim vodstvom, važno je istaknuti da su na projektima koji su u tijeku dosad zaposlena 67 doktoranada, dok u statusu suradnika na projektima sudjeluje 145 doktoranada. Osim toga, na uspostavnim istraživačkim projektima zaposleno je i 23 poslijedoktoranda.

Ti su timovi mladih znanstvenika u 2016. godini objavili 274 znanstvena rada, od čega je 98 radova objavljeno u tehničkim znanostima, 58 u prirodnim, 50 u društvenim, 30 u humanističkim, 24 u biomedicini i 14 u biotehničkim znanostima.

Tijekom 2016. godine sudionici projekata su u okviru rada na projektima otišli na 86 usavršavanja, sudjelovali na 220 konferencija te organizirali 15 radionica.

Natječaj za program “Uspostavni istraživački projekti” otvoren je 3. travnja 2017. godine, a rok je za prijavu 29. svibnja 2017. godine. Uz produljenje trajanja projekta na 5 godina jedna od značajnih izmjena programa jest da predlagatelji projekata u trenutku prijave na natječaj ne moraju biti zaposleni na ustanovi provedbe projekta, nego im ugovor o radu za razdoblje trajanja projekta treba biti osiguran po prihvaćanju projektnoga prijedloga za financiranje.

Svi detalji o uvjetima natječaja dostupni su na mrežnim stranicama Zaklade, a svi se zainteresirani s pitanjima mogu javiti na uspostavni@hrzz.hr.

Raspodjela financiranih uspostavnih istraživačkih projekata po znanstvenim područjima

Hrvatska zaklada za znanost

Ilica 24, 10000 Zagreb •

V. Nazora 2, 51410 Opatija

T + 385 (0)51 228 690

E ana@hrzz.hr

www.hrzz.hr

Ako želite primati Glasnik HRZZ-a, pozivamo Vas da se javite na adresu e-pošte: glasnik@hrzz.hr